

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1014

av Carina Ohlsson m.fl. (S)

Ett nationellt centrum för barnfrid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa ett nationellt centrum för barnfrid och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Brott mot barn i alla former (våldtäkter, misshandel, trakasserier, mobbning, stöld) är grovt underrapporterade. I statistik som hämtas från Brottsförebyggande rådet (Brå) kan man läsa följande: Under 2014 anmäldes 3 800 misshandelsbrott mot barn i åldern 0-6 år och 9 870 misshandelsbrott mot barn i åldern 7-14 år. Det är svårt att ta reda på den egentliga omfattningen av barnmisshandel eftersom våldet ofta inte polisanmäls när det gäller små barn.

År 2014 anmäldes sammantaget 19 100 misshandelsbrott mot barn. Det motsvarar 23 procent av alla anmälda misshandelsbrott. Av dessa riktades 7 460 (39 %) mot flickor och 11 600 (61 %) mot pojkar. Totalt sett ökade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) med 8 procent mellan 2013 och 2014. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år ökade med 16 procent (+536 brott) till 3 800 anmälda brott under 2014. Även antalet anmälda brott mot barn i åldern 7-14 år ökade med 12 procent (+ 1 090 brott) till 9 870 brott medan misshandelsbrott mot barn i åldern 15–17 år minskade till 5 430 brott (-3 %).

Misshandelsbrotten mot barn i åldern 7–14 år anmäls i hög grad av skolan, vilket slår igenom i statistiken på genom att färre brott anmäls under sommaren än under terminerna.

Statistiken visar att bara en mindre del av alla misshandelsbrott mot barn anmäls – trots att vissa yrkesgrupper blivit skyldiga att anmäla misstänkta fall av barnmisshandel. Vi kan inte heller förlita oss på brottsofferundersökningar eftersom barn yngre än 15 år inte intervjuas.

Den polisanmälda misshandeln av barn 0–6 år har ökat ända sedan senare delen av 1980-talet. Den allra största delen av ökningen under 00-talet beror på förändringar i anmälningsbeteendet hos tre viktiga grupper: föräldrar, personal på förskola och skola samt socialtjänsten.

Totalt anmäldes 3 170 våldtäktsbrott mot barn i åldern 0–17 år. I 92 procent av fallen (2 910 anmälda brott) var offren flickor.

När det handlar om barn så är anmälningsfrekvensen troligtvis ännu lägre än den är för vuxna. För barnen innebär det att majoriteten av dem som utsätts för brott lever i ett tyst lidande, utan möjlighet att få hjälp.

Sedan år 2000 har 126 barn fått sin mamma dödad av pappan. 63 av barnen var hemma när mamma dödades. 33 av barnen såg mordet. 7 barn hittade sin döda mamma. Detta visar Aftonbladets undersökningar Dödade kvinnor och Barnen som blev kvar.

Vuxenvärldens oförmåga att förebygga, upptäcka och stoppa sexuella övergrepp och andra brott mot barn är allvarlig med tanke på att varje övergrepp och brott är en medveten handling som riktar sig direkt mot barnet och därför riskerar att skada barnet på en djup existentiell nivå. Dessutom innebär det faktum att ett barn har varit utsatt för ett brott att risken för att utsättas för nya brott av nya förövare ökar markant. En studie visar till exempel att över 30 procent av de vuxna kvinnor som på grund av våldtäkt kommer till akutmottagningen för våldtagna kvinnor på Södersjukhuset har blivit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen. Internationella studier bekräftar detta samband och visar att det finns två till fyra gånger högre psykisk sjuklighet bland de barn som utsatts för övergrepp i förhållande till övrig population. Eftersom kartläggning av omfattning och konsekvenser saknas bygger detta på studier av kända fall utan hänsyn tagen till de stora mörkertalen. Mycket pekar på att andelen personer med tidiga trauman är överrepresenterade inom gruppen långtidssjukskrivna.

Det finns således mycket att vinna på att öka vår förmåga att förebygga, upptäcka och hjälpa utsatta barn, både för individ och för samhälle. Anledningen till vår oförmåga att hjälpa utsatta barn beror bland annat på kunskapsbrist om barn som utsätts för brott. Det finns även organisatoriska brister då våra befintliga system inte är anpassade för de multiprofessionella samordnade helhetsinsatser som barn utsatta för sexuella övergrepp och andra brott ofta är i behov av.

I Europarådets kampanj ”One in Five” har Europas länder förenats för att bekämpa sexuellt våld mot barn. Enligt kampanjens siffror är det just ett av fem barn som har utsatts för ett sexuellt övergrepp. Lanzarotekonventionen tar upp vad länderna i Europa ska göra på lagstiftningsområdet, denna konvention är ratificerad i Sverige.

Det skulle vara önskvärt med en ny organisation med ett nationellt helhetsansvar för sexuella övergrepp och andra brott mot barn. Inom ramen för en sådan samordnande organisation skulle det kunna bedrivas ett tvärvetenskapligt rationellt utvecklingsarbete och här skulle man kunna samordna och sprida befintlig kunskap.

Barn som upplever våld hemma, vet vi genom otaliga undersökningar, påverkas ofta hela livet psykiskt och fysiskt. Det är också konstaterat att det är lättare att använda sig av våld om man har upplevt det som barn.

Carina Ohlsson (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Hillevi Larsson (S)

Maria Andersson Willner (S)